

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

КУЛЬТУРНО-СПОЛОЧЕНЬСКИЙ ТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СР

р. XIX

ч. 5–8

18. фебруара 2009
ціна 0,20 €

• Из 1. Русиньского світового машкарного балу в Пряшові 13. 2. 2009 у готелі Дукля: (зверху зліва долова) Бал отворили: председа СРР П. Р. Маґочій, председа прправного wyboru балу А. Зозуляк і пріматор міста Пряшів П. Гадярі. Кажда жылка заграла, кідь занотавала Гудацька тайстра. А не было того, хто бы не заспівав, кідь му заграла, як нашым румуньским братам, дуо. І. Крета і М. Новотні. Вшытко ішло зашором, докінця з гумором, кідь акцію конферовали В. Русиняк (Чорт) і А. Сервіцька Ангел). Розвеселив і жартовный танець Дубравы. Кульмінаціе програму був спів трёх русиньских звёзд: М. Мачошковой, А. Сервіцькой і А. Порачовой. А люде танцёвали доты, погы хто біровав, дахто аж до рана до шестой. І уж ту маме довго обчехованый момент, кідь шеф фірмы Ш-Автосервіс Ян Голуб передав ключі од новой Шкоды Фабії пані Р. Жілкової, котра ю чекала перед Дуклём.

Знаме нелем „конґресовати“, але і забавляти ся

Теперь конкретно думам на 1. РУСИНЬСКИЙ СВИТОВЫЙ МАШКАРНЫЙ БАЛ, котрый зорганізовае 13. фебруара 2009 од 19.00 год. у готелі Дукля в Пряшові Світовый конґрес Русинів, який мать центер праві у Пряшові.

На балі пановала барз добра атмосфера, о чім свідчить факт, же дакотры гості ся не могли з тов забавов „розлучіти“ аж до шестой години

Музей русиньской культуры у Пряшові 11. децембра 2008 одкрыв выставку 102 вытварных работ (главно пастелів, менше оліовых образів і групу скульпторьскы работ) русиньской малярькы і скульпторкы **Зузаны Осавчуковой-Гапаковой**. Выставку одкрыла директорка музею ПгДр. Ольга Глосікова, др. н., котра привітала главно авторку і ей мужа (на фотці). Самособов, же не міг хыбовати ани красный культурный програм, в котрім, окрем іншых, выступила Марія Мачошкова в доповіді гри на акордеоні Ігора Креты. Выставку мож попозерати до кінця юна 2009 в часі од 8.30 до 14.30 год. Фотка: Й. Конечні

рана. О добру забаву ся постарали вшыткы выступаючі, вшыткы участници, а „дакус“ і 6-членный приправный выбор: А. Зозуляк, І. Копор, М. Репчік, А. Сервіцька, В. Фірєшова і С. Станіслав.

З пропозиціе зробити такый бал пришов Інж. Михал Репчік, а іщі наведе з тым, жебы главнов цінов вылованой вступенкы было авто (таке дахто, думам, у Пряшові не было). Лемже ідея – то єдно діло, і хоць яка інтересна, але зреалізовати єй в днешніх часах економічної кризи – то друге діло, або, просто повіджено – мукарина.

На балі вшыткых гостів особно привітав выконный секретер Світової рады Русинів як выконного органу Світового конґресу Русинів – **А. Зозуляк**. Каждому при вступі было понукнуто погарик „острого“ і фалаток хліба зо шмальцом, жебы знав, же є міджі Руснаками. Потім бал короткыма приговорами отворили три главны ту особы – председа Світової рады Русинів **П. Р. Маґочій**, пріматор міста Пряшова **П. Гадярі** і председа приправного wyboru балу **А. Зозуляк**. Наслідно заграла музика, котретно вокално-інструментална група **Проблем** із Кружлєвой під веджінем **Я. Шеміцера**, і уж были першы нетерпезливці на танечнім паркеті. З радостёв собі на зачатку гості попозерали і выступліня танечной групи **Дубрава** з Пряшова. Потім ся уж лем танцёвало і співало, співало і танцёвало, бо кідь не грав Проблем, так грали гості з Ужгорода –

музично-співацька група **Гудацька тайстра** зо своїма членами **В. Короленком**, **М. Бойком**, **М. Матолом** і **А. Свидом**. Міджітым перервы выповняло темпераментне дуо, котре грало до „росторганя тіла“: акордеоніста **І. Крета** з гуслістом **М. Новотным**. Як то є звыком, ходили поміджі столы а люде ведно з нима співали нашы русиньскы співанкы єдну за другов, ці то був Русин, Словак або даякий „іношелець“. Пан акордеоніста бравурно супроводив гров і нашы три найвекшы звёзды на небі русиньскых народных співанок – **М. Мачошкову**, **А. Сервіцьку** і **А. Порачову**, котры были золотым гвездиком міджі выступляючіма.

Но, жебы тот бал був іщі „світовішим“, так на нім ся посовали: по перше, нелем найліпша маска (выграв у ролі Горбача **Я. Шандор**), по друге, ціны в томболі (де главна ціна був телевизор, котрый подаровав русиньський подникатель **М. Мнягончак** із Гуменного), а на самый конець, і по третє – вступенкы, де А. Сервіцька вылововала главну ціну цілого балу: красну червену Шкоду Фабію, котра на выгерцю чекала уж два тыждні перед балом при вході до Дуклі. А же пятніця 13. є нещастный день? То є повіра, ходем ся о тім могла пересвідчіти **Р. Жілкова**, котрій ключ од выгратого новенького авта передав часточный спонзор того авта – шеф фірмы Ш-Автосервіс із центром у Вранові над Топлём – **Я. Голуб**. Самособов, же далшым „спонзором“ того авта были самотны участници балу, які заплатили

за листкы. А так пані Жілкова єдну пятніцю авто выграла, а на другу уж ся на нім везла з Вранова домів.

На тім місці бы єм хотів подяковати приправному выбору балу, а окреме „душі балу“, **Анні Сервіцькій**, котра была всягды і при вшыткім, може ани минути не обиділа, просто літала як Ангел, в костімі якого співала і конферовала, а то ведно з герцём Театру А. Духновіча у Пряшові **В. Русиняком** у ролі Чорта.

Подякованя, окрем уж спомянутых, належыть і далшым спонзорам того балу, котры приспіли фінанчно або конкретныма цінами про найліпшы маски ці до томболы: **Світовому конґресу Русинів**, **М. Джупінкову** з Тренчіна, фірмам: „Frank“ із Кошиць, „Nábytok JOMA“, „Poist'ovňa Uniq“, „Salón-Masáže u Viegy“, „Pozemné stavby, s. r. o.“, „Allianz – Slovenská poisťovňa“, „Svet čokolády“ (Ф. Гамарова) із Пряшова, „Valosun“, „Video Roha“ із Бардеёва, **Я. Романчакови** з Будковець, председкыні окресной організації ГЗДС у Мигалівцях **В. Ельковій** і русиньській малярьці з Пряшова – **З. Осавчуковій-Гапаковій**.

Вшыткым іщі раз дякуєме а вірїме, же при 2. світовім русиньским балі у Пряшові, кідь ся найде добрый тім організаторів, буде добрых спонзорів іщі веце. В такім припаді – увидиме ся зась за рік... То было желанём і вшыткых спокійных участників тогорічного русиньского балу в Пряшові.

А. З.,
фоткы С. Шімоняка

• Першого виступаючого за серії семінарів карпаторусиністики, приправлєваних Інститутом русинського языка і культури Пряшівської університету, представила і вшиткых притомных привитала директорка того інституту Педр. А. Плішкова, Пед. З лекцій на тему „Карпатська Русь – регіон сполучиття народів і народностей без насильства“ виступив професор Торонтської університету Павел Роберт Магочій. Асистентка інституту Педр. М. Мальцовська представила найновші публікації з карпаторусиністики. Фотки: А. З.

Професор Торонтської університету П. Р. Магочій одштартовав перший научний семінар з карпаторусиністики

З платностєв од 1. марца 2008 на пропозицію ректора Пряшівської університету (ПУ) в Пряшові, проф. РНДр. Рене Матловіча, ПгД., і по схваліно Академічним сенатом ПУ в рамках Пряшівської університету був зряджений самостатный Інститут русинського языка і культури ПУ. Інститут як єдиний научно-выскупный центр русиністики на Словенську є заєдно і найвысшов научнов інституційов про область русинського списовного языка. З оглядом на актуальну ситуацію і сполоченську потребу ся чекать, же тот інституція ся зачне заимати і выскумом других сфер живота русинської меншыны. Такыма сферами интересу і заєдно можностями реалізації будучих абсолвентів русиністики суть окрем высшеспомянутой сфери языка, главно література і культура, але не в найшыршій розуміню слова, але в конкретных ей реалізаціях – вытварне уменя, драматичне, фольклор, музейництво і под., дале історія, конфесія, сполоченські активіти русинської народностной меншыны, проблеми народної ідентити, асимілацных тенденцій і т. д.

З погляду такого широкоспектрального охопління русинської проблематики єдиним з проєктів, котрый Інститут русинського языка і культури ПУ зачав од того року реалізовувати, є і проєкт научных семінарів з розлічных областей карпаторусиністики. Перший зо семінарів ся на Пряшівській університеті одбив 12. фебруара 2009 і з першов темов під назвов „Карпатська Русь – регіон сполучиття народів і народностей без насильства“ виступив узнаваний науковець в области історії середньої і выходної Европы, котрый своєв научнов роботов выразнов міров поміг і надале помагати к оживліно интересу о історію і сучасность єдної з автохтонных народностей в середній і выходній Европі – Русинів. Проблематиков карпатських Русинів ся П. Р. Магочій заимати понад 25 років, за котры на Торонтській університеті в Канаді выбудовав унікатну карпаторусинську бібліотеку з обсягом коло 15 тисяч титулів книг і розлічных періодік.

П. Р. Магочій є і председом Світового конгресу Русинів а треба повісти, же і на тім пості зробив много хосенной роботы про Русинів в міжнароднім контексті. Він був і на початку думки організованя научных семінарів як єдної з форм сполупраці Пряшівської університету з Торонтськов університетов, зато єме схосновали єго притомность на першій із семінарів на курте інтервю, в котрім єме ся хотіли дізнати о далшых проєктах на базі міжнародної сполупраці.

• Пана професоре, Ваша перша стріча з ректором ПУ, проф. РНДр. Рене Матловічом, ПгД., котра ся дотыкала взаємной сполупраці тых двох університетів – Торонтської і Пряшівської, ся одбыла в юну минулого року. Ёго выслідком, окрем іншого, був і тот перший научний семінар. Як vznikла думка організованя семінарів з міжнароднов участєв і якыма темами ся будуть в будучности заимати?

– Кідь vznikну Інститут україністики на Гарвардській університеті – в році 1970, єдно з форм презентації того інституту было організованя якраз таких научных семінарів, котры ся реалізують доднесь. Є то барз добра форма, як ся може інститут запрэзентовати нелем в рамках даной університету, але і в міжнароднім контексті, і заєдно здобыти на сполупраці престижных спеціалістів з даной области. Таким способом здобывати добре мено нелем інститут, але і ціла університет, котра вытворить приязны условия про таку сполупраці. Праві зато при вознику Інституту русинського языка і культури ПУ мали єме з єго директорков, Педр. Аннов Плішковых, Пед., план організувати такы семінари, котрых

выслідком бы був невеликий зборник за цілий рік, і єго обсягом бы была шырша інформація о кожій з презентованих тем, як і реакції участників семінара у дискуції к окремим темам.

Зборник бы служив тым, котры з розлічных причін не могли прийти на семінар, но наперек тому ся интересує о дану проблематику. Окром того, бы ся на семінарі представили найновші публікації з продукції інституту і карпаторусиністики за даный календарный рік, што є тых добра форма презентації роботы інституту. А што ся тыхать другой части Вашого вопросу, далшым виступаючим бы мали быти історіи, Др. Станіслав Конечні, к. н. з Сполоченськонаучного інституту САН в Кошицях, і Др. Кіріл Шевченко з Праги, і соціологичка Др. Ева Міхна з Ягелонської університету в Польщі. Семінарі бы ся мали реалізувати раз за місяць, окрем літніх вакацій.

• Розговор з ректором ПУ о сполупраці Торонтської університету з Пряшівськов університетов ся дотыкав наісто нелем організованя научных семінарів. Якы были далшы представы о сполупраці? Визникнув на основі вашой стрічі і даякий договір о сполупраці на других проєктах?

– З професором Матловічом, ректором ПУ, єме ся дозоворили на трьох основных проєктах сполупраці. Першым з них была Міжнародна літня школа карпаторусиністики. З тым проєктом єм іщі в році 1998 оловиев першого ректора ПУ – професора К. Феча, но з розлічных причін ся проєкт в тім часі не подарило зреалізувати. Перешло 10 років і я тот проєкт предложив знова. Іде о проєкт 15-денной літньої школи, котра бы была реалізована з двома групами „штудентів“ (суть то люде в розлічній віці і розлічных професій – позн. ред.), причім єдна група бы дістала блок лекцій в англійськым а друга – в русинськым языку, в завісьлости од ступня знання русинського языка. Лекції бы были з языка, то значить, же ту бы ся участници курсу дізнали о історії і довгій путі, котра вела ку кодифікації русинського языка, но заєдно бы мали і години активної русинської комунікації, на котрых бы ся навчили комунікативным зручностям у русинськым языку. Другый блок лекцій бы были лекції з літератури, етнології, але і далшых областей карпаторусиністики, яка ся вяже нелем з Русинами на Словенську, але і в міжнароднім контексті. В рамках такой ліній школи бы єме участникам курсу забезпечили і розлічны культурно-сполоченські акції, екскурсії по русинськым регіоні, котры бы їм спестрили набуты знаня о Русинах. Третєв областєв сполупраці, котру бы єм хотів зреалізувати, то є штіпендія на річне штудіум штудійного програму русинський язык і література в комбінації предметів на ПУ про штудентів з розлічных країн. Думам, же зо штудентами з ЕУ не буде проблем, но сумь і штудентам з других країн, котры ся интересує о такы штудії – з України, США, Хорватії, Сербії або других країн мімо ЕУ. Про них хочеме створити фонд. Русиньскы краєне в Америці і Канаді мають інтерес приспівати до такого фонду і тым способом підпорити розвой карпаторусиністичных штудій.

Зо стрічі з ректором ПУ єм спокійный, бо хоч єме не підписали конктерный договір о сполупраці, зачаток реалізації першого з напланованих проєктів уж є добрым сигналом того, же сполупраці з ПУ піде добров путєв.

Розговор вела ПгДр. Кветослава КОПОРОВА, Інститут русинського языка і культури Пряшівської університету у Пряшові

Смутна справа

Членове Сполку русиньскых писателів Словенська 16. фебруара 2009 з великим жалєм прияли справу о наглій смерті своєї членки ПгДр. Марії Хомовой з Братіславы.

Марія Хомова, за слободна Дупканічова, ся народила 8. фебруара 1932 в Габурі, окр. Міджілабірці, як четверте з восьмох дітей. По скінчіню гумєньської гімназії продовжувала в штудіях російского языка на Карловій університеті в Празі. Довгы роки робила як високошкольська учителька, пізніше была ведучою катедры на Університеті Коменського в Братіславі, де учила російський язык.

Марію Хомову добрі знали і любителі русинської літератури і культури по р. 1989. Была активнов членков Сполку русиньскых писателів Словенська, од вознику Русиньской оброды была активна у ей діяльності, была членков, пропагаторков і активістков Здружіння інтелігенції Русинів Словенська в Братіславі. Своєв лінгвістичнов і публіцистичнов роботов помагала розвивати культуру русинського літературного языка.

Вислідкы ей роботы надале будуть помагати утримувати і укріплєвати русинську ідентичность.

Марія Хомова была похована 20. фебруара 2009 на цінтерю в Славівім удолю в Братіславі.

Вічная ей памяты!

За Сполук русиньскых писателів Словенська Миколай КСЕНЯК, председа

В Пряшові засідала Світова рада Русинів

13. фебруара 2009 члєны Світової рады Русинів (СРР) мали своє далше реґуларне засіданя у Пряшові на Словакії. Одбыло ся в семінарній містности Інституту русинського языка і культури Пряшівської університету. На засіданю было вшиткых 9 члєнів СРР: П. Р. Магочій (председа), Д. Папуґа (підпредседа), Ю. Фіркак, Н. Гнатко, А. Колча, М. Лявинець, А. Пілатова, В. Противняк і А. Бліхова, як і выконный секретарь А. Зозуляк і позорователь з України намісто М. Алмашія – М. Бобинець (последні двоє без права голосованя). Засіданя прошло точно подля програму, який мав 11 пунктів.

Теперь бы єме хотіли о тім засіданю повісти кус вєще, розвести дакотры пункты. Самособов, як правило, спершу была контроля резолюції з попереднього засіданя, котре было 13. децембра 2008 в Будапешті. Такой перший пункт був словнений тым, же председа СРР приправив текст писма, котре бы мали од своїх члєнських організацій послати румуньскым амбасдам у своїх країнах у тім ділі, же уж скоро минуть два роки од конгресу в Румунії, а табла жертвам у Мараморош-Сіреї іщі все не вісьте на будові бывшего суду!!!

Часточно був словнений і 2. пункт попередньої резолюції, же в кожій члєнській країні СКР буде установлений День Русинів, як то є в Мадярську і Сербії. Теперь было компетентныма члєнами СРР повіджено, же такый день буде у Польську 5. децембра а в Румунську – 3. марца.

В 5. пунктї попередньої резолюції было вирішено, же од 1. до 10. юла 2009 буде організований Табор русиньских дітей у Гончові в Польську, причім потрібно дорішити проблем навколо єго фінансованя.

Члєны СРР ся вернули к пункту 6 минулої резолюції, який ся дотыкав заведжіння етноніму „Карпаторусинь“ на Підкарпатю. Пересвідчили председа, жебы при списованю жительство на Україні в р. 2011 до списку національностей був уведжений не термін „Карпаторусинь“, але лем „Русинь“, так як є то в іных країнах, жебы то людей не дезорьєнтовало. Також тым ся зробила зміна в уведжєним пунктї.

Приступило ся і ку „горячому проблему“ (пункту 7 попередньої резолюції), який є нестабілізація у члєнській організації СКР – „Соймі подкарпатських русинов“, котра ся своїм політичным діятельством сама выключила зо Світового конгресу Русинів. Але треба конкретно написати в чім тот організації і ей представитель в СРР порушили Становы СКР, жебы то мож было предложити 10. світовому конгресовому засіданю в Руськїм Керестурі і Петровцях. Там діло треба вирішити остаточно, вірьме, же ся то і стане, бо до засіданя у Пряшові предложили свою реґістрацію і становы дві надійны організації, котры ся „політично не скомпромітовали“ – „Закарпатське областне обєднаня громадян „Крайове товариство подкарпатських русинів“ на чєлі з М. Бобинцем і „Закарпатський областний благонадійный фонд „Русинська школа“ на чєлі з В. Падяком. Є надій, жебы могли як асоціація стати ся новым члєном СКР за Русинів України. Подобно бы то могло быти і з Чехіїв, але там діло кус інакше, покышто непереходне. Но і то конгрес буде мисіти вирішити.

Ясна позиція председа была што до пункту 9 резолюції, де высловив незгоду, жебы в новій СРР не був зволений представитель Словенської асоціації русиньских організацій (САРО), але зась лем представитель Русиньської оброды на Словенську (РОС). При голосованю теперь, 13. 2. 2009 тот пропозиції В. Противняка была завержена дефінітивно і вшиткы члєны СРР голосовали за то, же далшы два роки од 10. конгресу буде Русинів Словакії в СРР заступати представитель САРО. Уступок СРР зробила в тім, же на конгрес буде ся волити по 6 делеґатів із РОС а по 4 із САРО, же ся то не буде черяти, як то было договорено іщі перед 9. конгресом і на нїм, з чім члєны САРО не можуть быти спокійны.

Термін 11. пункту резолюції був перенесений із 13. фебруара до 15. марца 2009, до коли каждая члєнська організації має предложити план акцій і діяльність перед списованєм жительство в окремых країнах в р. 2010 – 2011. Тот діло є єдно з найважнішых а к даному терміну такый матеріал предложыла лем Русиньська оброда на Словенську, котра тым може послужити нелем прикладом, але і дакотрыма думками. (В будучім ціслі наших новинок вам тот проґрам представиме, хочь быє уж опублікований в „InfoРусин“. Єм проти дупліції наших періодік, што знають многы, але тот документ варто опублікувати і в наших новинках, бо при списованю жительство на Словенську бы мали тягати за єден конець вшиткы русиньскы організації, русиньскы активісты і вшиткы Русинь, котры мають інтерес, жебы єме пережыли як самостатный народ.)

Потім ся говорило главно о приправах 10. Світового конгресу Русинів у Руськїм Керестурі в Сербії і Петровцях у Хорватії 4. – 7. юна 2009. Як нас інформовали обидвоє главны домашні організаторы Д. Папуґа зо Сербії і Н. Гнатко з Хорватії уж на скоршій засіданю предложыли детальний проґрам, котрый ся в основі не миніть, лем ся доповнює деталями.

Найвєкшы проблемы суть з „новотов“ наших конгрєсів, жебы влада даной гостючої країны прияла в рамках конгресу посланців народных парламентів із тых держав, де суть члєнскы організації СКР, як і посланців Европского парламенту. Ту організаторы „зарубали високо“, то барз тяжко буде зреалізувати, але мало бы то вызнам: посланці бы дістали інформації „з прямой руки“, т. є. од самих Русинів.

Также окремы члєнскы організації дорослых і молодых у найближшій часі звольять делеґатів і гостів, котры будуть репрезентовали Русинів окремых країн на юновім СКР і Світовім форумі русиньской молодежи. Треба вірити, же вибір буде добрый, жебы делеґаты і гості на конгрєсі засідали конштруктивно і давали добры пропозиції, котры бы ся потім але і реалізували, чім бы юбілейный конгрєс ся міг стати далшым кроком допереду в русинськым русі у окремых країнах і у світі вообще.

А. З.

ОДБЫВ СЯ 1. СЕЙМ МОЛОДЫХ РУСИНИВ

7. фебруара 2009 в просторах Музея русиньской культуры у Пряшові зышли ся молоды русиньскы активісты практично із каждого регіону выходного Словенська, як із главного міста Братіславы. Цілоденне засіданя проходило в приятельській атмосфері і в конштруктивній дискуції, яка была заміряна на планы молодых людей до будучности. Єднозначным одказом першого сейму Молодых Русинів є, же нова організації хоче інтензивно робити на русинськым

полю і своїм замірянєм інтеґровати вшиткы русиньскы організації. Частєв сейму были вольбы председа Молодых Русинів, вольбы до органів: выконного wyboru і дозорной рады. Делеґованы молоды Русиньскы за председу організації зволити 23-річного Петра Штефаняка (перший зліва) із Малаго Липника, котрый дістав 13 голосів, єго протикандидат Мірослав Кнап із Удола у вольбах дістав 7 голосів. 6-члєный ВВ був створений на регіоналнім принципі. Єго новозво-

лены членове суть: Мґр. М. Дуфала, М. Секерак, М. Ріндошова, Бґ. М. Караш. Дозорну раду, як найвысшій контрольный орган Молодых Русинів, творять: А. Зегер, В. Лабанічова і П. Русиняк. Найвєкше подякована од Молодых Русинів належить Здружінню інтелігенції Русинів Словенська, Русиньській оброді на Словенську і Музею русиньской културы у Пряшові, як і місту Пряшов, котре їх перший сейм фінанчно підпорило.

С. ЛЫСИНОВА, фоткы авторы

Феномен Руський дім у Пряшові

Люблю читати статі, в котрых ся мож дізнати о животі і новотах з міста Пряшова, у котрім я по війні в р. 1945 переживав свої студентські роки.

„*Prešovský večerník*“ з 16. октобра 2008 опубліковав статтю під назвов „*Zajtra zvolia Babku 2008 a Dedka 2008*“. Тота стаття была барз интересна. Автор в ній пише о стрічі здравоотно постигнутих жителів в просторах Руського дому. Были то люде із Пряшова і його околиці. Они выставлєвали свої умелецькы різбарьскы роботы. На отворіні выставки притомных привітав председа Надації Руського клубу – 1923 в Пряшові Штефан Секерак. Председкыня Окресной рады здравоотно постигнутих высоко оцінила прекрасны выробкы. Она тыж поінформовала о ґалавечорі з культурным програмом і вольбов „*Бабкы і Дідка 2008*“, котрый 17. октобра 2008 мав быти якраз у Руськім домі.

Тішить ня, же і на такы культурно-сполоченскы акції ся выужывають просторы Руського дому, лем мі жаль, же нове веджіня Надації Руського клубу – 1923 тоты просторы выужывають векшынов на акції комерчного заміряня і не про каждого, а не на таке діятельство, з яким раховали основателі того культурного центра, кідь в р. 1925 тот дім купили про наш русинський народ.

Кідь бы сьте ся, дороги читателі, хотіли дізнати дашто веще о интересній і тернистій дорогі і о послано Руського дому, продовжуйте читати тоту статю. При навщіві того культурного центра на мраморовій таблі можете прочітати, же „*Русский дом*“ був куплений з дарів наших русинських меценашів, америчькых Русинів і зо збірок нашого народу з русиньскых сел і містечок на выходній Словакії в р. 1925 за 280 000 Кчс.

Главным посланєм Руського дому было стати ся культурным центром нашої русиньской інтелігенції так церковной, як і світської, наших учітелів, жен, студентів і шытыткого русиньского народа. На тото посланя были приспособлены просторы дому, його заряджіня і продуманы програм діятельства.

Я сі барз добрі памятам на роботу в Руськім домі, бо як студент Руськой учительской академії в повойновых роках 1945 – 1949, ем був і організатором наших студентських акцій у тім облюблєнім, культурнім центрі. Мы студенти – будучі учітелі і шырытелі культуры і освіти міджі нашим русиньским народом, сьме ся снажили приобрити што-найвекшы знаня про свою будущу професію. Бывали сьме на інтернаті при нашій школі на Кметівім строморадо. Інтернат тогды справовали і о нас ся старали отці васіліяны. На інтернаті велє культуры ся робити не дало, тадь радіо тогды на інтернаті іщі не было, о телевізії по війні – ани хыру. „ПІД-ДУКЛЯНЦІВ“ у Пряшові тыж не было а до нашого національного театру сьме худобны студенти коруны не мали. Але предці, ту в Пряшові было шось таке, котре ся нам барз любило і на што сьме ся тішыли – бив то наш Руський дім. Як студенти мы ту ходили главно в суботу пообіді і в неділю по студентській святій літургії, на котрій мы – будучі учітелі і канторы, тоту літургію на хоруші співали. По скінчіню в церкви нашої дорога вела все до нашої культурной святині – Руського дому, бо про нас там были двері все отворены Ту про студентів были організованы розлічны культурны акції. Спomiнам сі, же уж на зачатку новембра сьме приправлєвали „стужковы“ ославы перед матуров. Немалы старости нам робили славносты стрічі і витаня Нового року подля юліаньского календаря. Тото сьме ославлєвали ведно з нашима професорами. Интересны были

громады новой повойновой молодежной організації „Союзу молоді Карпат“, де мы любили слухати Др. Андрія Сушка, председу СМК, котрый говорил о задачах в повойновім народнім возроджію. Не мож забыти на стрічу студентів з нашим, тогды молодым, русиньским поетом Іваном Мацинським. Мы любили слухати його стишкы, бо він їх декламовав з великим ентузіазмом і силно переживав шытытко того, што читав, а мы переживали ведно з ним. Мы го слухали з отвореныма устами і дяковали му великыма аплавами. Мы в нім тогды хотіли видіти і виділи другого Маяковского. Хто бы міг на таке дашто забыти.

Нам ся любило в Руськім домі, бо сьме ся ту чули як дома, на своїй території. Ту было все на што позерати, што чути і што почітати. В реґалах сьме находили часописы і новинкы писаны азбуков. Найинтересніший в тім часі був алманах „*Пришевица*“, бо в ній сьме находили і наші статі о животі студентів, писаны по руськы. У великій салі было старше радіо з ґрамофоном і платнями переважно руськых співанок, мелодії котрых ся несли по шытыткых просторах дому. Мы, дакотры студенти із худобнішых русиньскых сел, виділи радіо з ґрамофоном першыраз і позерали сьме на него як на чудо. Містности были припараджены образами наших русиньскых будителів: А. Духновича, Ю. Ставровского-Попрадова, А. Павловича, А. Добрянського і інших. У другій містности были образы наших єпископів: О. Гаґанця, Я. Валія, П. Гойдіна і інших. На шувно управлєных стінах сьте сі могли перечітати історію Руського дому і видіти образы його закладателів: Т. Ройковича і І. Кізак. Мы добрі знали історію той „святині русиньской культуры“ і были за ню вдячны нашим добродителям і закладателям. Мы тогды были горды і на тото, же якраз в тых просторах была в р. 1945 выголошена наша перша „Українська народна рада Пряшівщини“.

Великов пасіов было про нас вечур позерати з оken Руського дому на „корзо“, де ся проходили наши дівчата, котрым сьме зошмарєвали долов папірыкы з одказами. З погляду дорослых, тото было дакус дітиньске, нерозважне, но мы то поважовали за нормалне, бо сьме то робили з наших оken і з нашої дому. Барз нам Руський дом приріс ку сердцю.

Недавно ем був в Пряшові і хотів ем походити по мені добрі знамых містах зо студентських роки. Зачав ем на Кметівім строморадо, де стоїть будинок нашої, уж бившой, Руськой учительской академії. Я тоту школу скоро не спознав. Ціла є виновлена,

змодернізована і педагоґічний процес є приспособлений крітеріям днешней doby. На Ваяньского уліці ч. 31 я навщівив монастырь отців васіліанів, у котрім шытыткы церковны обряды ся служать по церковнославянськы а апостол, єванґелія і проповідь – по русиньскы. Жаль, од котрогось часу є монастырь перед вірниками замкнутый, а на брані вісить желізний ланчок з колодок а отці васіліяны мусили з монастыря недобровольно одійти... І таке дашто ся в днешніх неспокойных, але „модерных“, часах ставать...

Найвече ем ся тішыв на Руський дім. Уж при вході, з ходника у вітринах колись было видно вшеліякы наші часописы і новинкы писаны азбуков, были ту выставлєваны вышыкы наших жен, великодны писанкы, на дакотрых было азбуков написано „ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ“. Видно было і іншы предмети характерны про Русинів. Теперь там увидите малы електронічны выробкы, водоводны похромованы когутики і друы дрібны предметы як рекламу чуждих подникателів, Ніч таке, што бы характеризовало колоріт русиньского народу і же вітрины патрять Руському дому. Стіны коло ґарадічів на першій шток все были выздоблены портретами наших поетів і умелців і образами наших деревяных церквей, котры были записаны як культурна світова дідовизна до списку UNESCO. Теперь сьте там лем голы стіны. Покрутив ем головы і ішов на першій шток. Ту в просторных ходбах – пусто. Гев-там по кутах поукладаны стары буторы ці розбиты скріні. На стінах ани єдного образчика. Глядав ем даякий плаґат, бо праві проходили культурны фестивалы у Свіднику і в Міджілабірцях. Нигде ніч. По війні сьме як студенти помагали при выздобі нашої дому. На стінах были образы зо живота наших людей. На образах было видно русиньску свадьбу, свячїня пасхы на Великдень, косіня жыта в часі жнив, грабання сіна на майданах, колыску на полю о штирєх ножках і жену як плекать свою дітину і іншы образы, на котрых было видно тяжкый жыват наших Русинів. На стіны сьме давали і фотографії з *Днів руськой культуры*, якы ся в 30-ых і 40-ых роках 20. ст. організовали в Тополі, Орлику, Комлоші, Ладомирові, Стропкові і інде. На великих фотографіях были зняты і ославы одкрытия памятникы А. Духновичови в Пряшові у 1933 р. На далшых стінах были выставлены крої наших русиньскых жен і хлопів з убляньской долины, од Свідника і з інших сел. Прекрасный погляд був на народны крої орябиньскых дівчат, котры ся облікали до вышиваных блузок, лайбликів,

(Продовжіня на 4. стор.)

І сниньскы Русины мають свій погляд на Руський дім у Пряшові

Уж давніше ем высловила свій погляд в *InfoРусині* на „Чудо“, яке ся діє уж довгы роки коло будинку Руського дому, який бы мав належати і служыти шытыткым Русинам Словакії.

Чом так не є, дізнаєме ся з наших русиньскых видань і з різних засідань і радія. Читаєме о тім, же будинок, на котрый ся складали в 1925 році шытыткы Русины тогдышней нашої републіки і зо світа, днесь незаконно перевзяла до своїх рук якась тройчленна ґрупа людей і вытворювала в Руськім домі зіскову надацію, через яку продовжує свій бізнис. А бідный будинок Руського дому не красніє, але хатравіє і ніч русиньского ся в нім не діє... Русины пряшівской области ся крутять, блукають і зглядують по Пряшові просторы на свої акції культурно-освітнього або наукового характеру по рештавраціях.

Была уж і выголошена „*Вызва ку Русинам Словеньска*“. Взникла і „*Мала балада о великім Руськім домі*“. Підписало ся множество протестных документів. Організовали ся і прямы протесты Русинів перед будинком Руського дому...

Але самозване тройчленне веджіня Надації Руського

клубу – 1923 ся нам шытыткым сміє до очей і веде сі бізнис без того, жебы комусь подля законів складало рахункы?!

Многы наші Русины уж тото шытытко поважуют за діло чудне, замотане і бесконечне. Многы ся од того шытыткого діштанцюють і дослова утікають. Лемже таким способом не вирішыме ніч а „чудо“ коло „украдженого“ Руського дому буде „проквітати“ дале.

Дорогы наші Русины, не утікаймо од того великого проблему а поможемо в найближшім суднім процесі у тій нещастній кавзі добити ся справедливости так, абы ся тот будинок наверхув шытыткым Русинам Словакії і став ся кріпостєв і центром русиньской культуры Пряшівского краю!

Я і Русины в Снині віримо, же правда і справедливость перемаже! Же кідь будеме приходити до Пряшова на різны акції, не будеме мусити, наприклад, іти одпочинути до ветнамской або чіньской рештаврації, але собі вольный час выповниме в нашім Руськім домі, або ліпше повіджене в Русиньскім домі зо шытыткыма нашима традиціями і культуров.

Марія ҐІРОВА, Общество А. Духновича в Снині

МАНІФЕСТАЦІЯ перед Руським домом...

... на пішій зоні в центрі Пряшова, конкретно на ул. Главний ч. 62, ся одбыла 13. фебруара 2009. Зышли ся ту члены і сімпатизанты Руського клубу – 1923, на челі котрого стоїть Мґр. Гаврііл Бескид, котрый подля погляду притомных є легітимным председом клубу.

Але тот, хто в сучасности властнить ключі од Руського дому і в часі маніфестації ся ховав за окнами замкнутого дому, є Штефан Секерак, котрый твердить, же до функції председа клубу він був зволений – у згоді зо законом і станавами клубу і же таке легальне є ай створіня Надації Руського дому – 1923, на заложіня котрой був вложеный масток в сумі скоро 10 міліонів корун, т. є. обект Руського дому.

Як інформовав вывішений транспарент перед входом до Руського дому, тот перевод мастку був подводом а є за ним маніпуляція трєх людей без будь-якой контролі. Враховано ґаздованя з фінанціями, якими суть, наприклад, грошы з пронайму просторів того дому. То можуть потвердити і члены wyboru клубу, векшына з котрых ани не знала о заложіню надації, причім їх підписы на списку приложенім на тот ціль были ЗНЕУЖИТЫ.

Подля погляду многих, рішіня тзв. членьской громады і пропонованы зміны станов суть ЗМАНІПУЛОВАНЫМИ і ЦІЛЕННЫМИ КРОКАМИ ЇГО ВЕДЖІНЯ, А ТО БЕЗ УЧАСТИ І ЗНАНЯ ШЫРОКОГО КРУГУ ЧЛЕНІВ ГРОМАДЫ РУСЬКОГО КЛУБУ – 1923.

Перед споминованов маніфестаціов перед Руським домом была стріча з новинарями у салі Пряшівской реґіоналной організації Словеньского сіндикату новинарів, котру, як і споминану маніфестацію, ініціювала Містна організація Русиньской оброды в Пряшові на челі з ей председом Федором Віцом. На ній ся говорило о кавзі Руський дім і протестній маніфестації перед ним по новинарськым бріфінґу. О тім участників інформовали: Федор Віцо, Мґр. Гаврііл Бескид і Юдр. Петро Крайняк.

Єден із выступаючих перед Руським домом МУДр. Василь Янко, посланець Містського заступительства в Пряшові, презентовав погляд застанців Гаврііла Бескида і слова на вывішенім транспаренті – РУСЬКИЙ ДІМ НЕ СЛУЖЫТЬ ЦІЛЯМ, ПРО КОТРЫ ГО ПРЕДКЫ ПРЯШІВСЬКЫХ І МИМОПРЯШІВСЬКЫХ РУСИНІВ КУПИЛИ У 1925 РОЦІ ЗА ПОМОЧІ ПУБЛІЧНОЙ ЗБІРКЫ І ЗА ПОМОЧІ ГРЕКОКАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРЬКВИ. ГЛАВНЫЙ ЦІЛЬ ДОМУ МАВ БЫТИ – РОЗВИВАТИ КУЛЬТУРНЫЙ ЖЫВОТ РУСИНІВ ПРЯШІВСЬКОЇ ОБЛАСТИ.

О взаємнім спорі, в котрім ся чує єдна сторона укривджена і підведжена, має вирішыти суд. Але його рішіня є в недогляднім часі. Без належного одзыву зістала і скарга адресована міністроу внутрішніх діл СР Робертови Калинякови на незаконность поступу його резорту в процесі реґістрації і посуджованя змін станов Руського клубу – 1923. ПРИЯТЕЛНІШЫМ БИ МОЖЕ БЫЛО МИМОСУДНЕ РІШІНЯ СПОРУ, причім бы ся скликали шытыткы членове з боку председа Г. Бескида, але тыж членове ґрупы навколо Ш. Секерака і на сполочній членьскій громаді бы ся голосовало о новім предсєдові Руського клубу – 1923 і о судьбі цілено створеной надації. Не є несподіванєм, же сучасный „кастелан“ Руського дому в Пряшові не має о таку стрічу інтерес. (Позн. ред.: В новинках „*Prešovský korzár*“ з 19. 2. 2009 на стор. 2 Ш. Секерак отворено говорить: „*Можность, жебы ся скликала сполочна громада шытыткых заинтересованных обществ, уважаю за нереалну по тільких надавках, выступлениях, вылучінях, обвинінях – вы бы сьте прияли таку понуку? Міг бы ем то акцептовати, кібы там были іншы, цалком новы люде...*“ Не знам, які? Може лем такы, котры бы у шытыткым притаковали Ш. Секеракови і тричленній Справній раді Надації Руський дім – 1923?!) Др. Петро КРАЙНЯК, Пряшів

ІНТЕРЕСНА НОВИНА!!!

Так бы сьме могли назвати інформацію, яку сьме ся дізнали зо статі опублікованій 19. фебруара 2009 в новинках „*Prešovský korzár*“ під назвов „*Што было ядром проблему подля Секерака*“ (стор. 2): „*Проблемы настали по тім, кідь Бескид і Секерак зачали од 2006 року посылати становы на реґістрацію на міністерство внутрішніх діл а по їх реґістрації ся взаємно вышмарєвали з общества. Тота ситуація ся заставила по зміні станов ч. 12, кідь „секеракови“, по пораді з правником, затвердили у станавах, же на каждую зміну станов є потрібный і підпис одходяючого председа і підпредседы.*“ Такой недемократічний пункт наісто не мають ниякы становы на Словеньску, а як такий є і протиправный, бо потім стары председа і підпредседа зістають у своїх функціях аж до смерти, як даякы „діктаторы“. Але ведь Словеньско є демократічна країна і маме рік 2009, потім як таке дашто є може у нас схвалити?! Тым „выблоковали“ бескидовців. „*Чом але потім перевели масток на нозозаложєну надацію?*“ А теперь наслідує тот ІНТЕРЕСНА НОВИНА, о котрій дотеперь наісто нігда ніхто не чув і не читав: „*НА МІНІСТЕРСТВІ НАМ ПОРАДИЛИ, ЖЕ КІДЬ МАМЕ ІНТЕРЕС, ЖЕБЫ МАЄТОК ЗІСТАВ КЛУБУ І ЛЮДЄМ, КОТРЫ СЯ ЗАСЛУЖЫЛИ ЗА ЇГО ВЕРНУТЯ, НЯЙ ЗРОБИМЕ ПЕРЕВОД МАЄТКУ НА НАДАЦІЮ,*“ высвітлив у споминованых новинках Штефан Секерак.

Такоже теперь то „выходить так“, же заложыти надацію і перевести на ню масток Руського клубу не было ініціативов трєх людей із Руського клубу – 1923 на челі зо Штефаном Секераком, але Міністерства внутрішніх діл СР!? Думаєме, же тот нові інформація бы могла внести новий угол погляду до цілой кавзы і же може од нєй бы мали зачати компетентны, глядаючи правны рішіня проблему...

А. 3.

Минуло 125 років од народження Николая Бескида...

... і зато Русинське культурно-освітнє общество А. Духновича в Пряшові в сполупраці із Словенськов асоціаціє русинських організацій, Музеєм русинської культури і Містнов організаціє Русинської оброди в Пряшові зорганізовало 13. декабря 2008 научный семінар з нагоды спомнянутых роковин визначного русинського історика, літературознавателя – Др. Николая Бескида (29. 6. 1883 – 10. 12. 1947). Знаме го як автора історичных работ *Карпатская Русь, Карпаторусская*

в Пряшові Мгр. Гавриіл Бескид, а то окреме ПеадДр. Франтішка Данцака, віцеканцеларя Пряшівської грекокатоліцької метрополії, ПгДр. Ольгу Глосікову, др. н., директорку Музею русинської культури, в просторах котрых був семінар, і цінного гостя з Мадярщини – Др. Тібора Міклоша Поповіча, к. н. Послїднього з них Г. Бескид представив окреме, а то нелем зато, же у р. 2008 осплавив свою сімдесятку, але і зато, же він много зробив про пропаганду Николая Бескида в Мадярщині, як і цілої бескидиady

Сам Т. М. Поповіч детално поінформовав о роботі і активітах русинського общества „Будителі“ в Будапешті, якого є председом. У своїм выступі аналізував окремі етапы свого жывота, роки штудій на Ломоносововій універзиті в Москві, де досягнув титул доктора географії і історії, проблематичні і тяжкі зачаткі по скінчіню високошкільських штудій у бывшій ССРСР в Закарпатській області, скады є родом. По роспаді ССРСР ся активіно запоїв до возродного процесу Русинів у Мадярщині, якому зістав вірний доднесь. Окреме го оспловила тема *бескидиady*, о чім з почливість росповів притомным.

З актуалнов темов на семінарі выступив Мгр. Петро Крайняк, мол., який ся занимав зачатками Пряшівської грекокатоліцької єпархії і оцінков ей визначных особностей подля історичных работ Николая Бескида. У своїм выступліно говорив о причінах розділення Мукачевської єпархії. Як повів, же молодша сестра Мукачевської єпархії мала подля цілей тогдышніх владных кругів нарушыти народну святыню, але, дякуючі таким особностям як Й. Гаганець, І. Валій, пізніше П. Гойдіч не подарило ся нарушыти інтересы як церкви, так ани народа. Высока оцінка была дана нашым будителям Духновичови, Павловичови, Добрянському, які дбали на інтересы церкви і народа.

Як выплинуло із семінаря, думкы Николая Бескида все суть актуалны. І хоць минуло 125 років од ёго народження, все ся мож вертати к ёго творам, черпати силу, енергію про наше русинське діло, церковный обряд і русинську ідентіту. З того боку семінар сповнив свій ціл.

М. МАЛЬЦОВСКА, фотка авторкы

* За челный стіл семінаря засіли: (зліва) директорка Музею русинської культури в Пряшові ПгДр. О. Глосікова, др. н., председа Русинського культурно-освітнього общества А. Духновича в Пряшові Мгр. Г. Бескид, гость із Мадярська Др. Т. М. Поповіч, к. н., і член МО РОС у Пряшові Мгр. П. Крайняк.

древность, Карпаторусская правда с семью картами, История Пряшевской греко-католической епархии, писав о Духновичови (*Духнович и его поэзия, Духновичи*), Поправови (*Поэзия Поправова, Юлій І. Ставровскій Поправовъ*), зложыв *Словарь мадярско-русский*, написав ряд творів з жывота Русинів. Семінар із міжнароднов участєв свідчив о тім, же ёго творчость непєрестанно є в центрі увагы русиністів як на Словакії, так і за ей границями.

Участників семінаря привітав председа Русинського культурно-освітнього общества А. Духновича

в Болдогкеваралі, Абауйсантові, в містах, які суть спосны з менами Бескидів. Він оцінив ёго діяльність в процесі возродження Русинів у Мадярщині. Т. М. Поповіч стояв при зроді Русинського научного інституту в Мадярщині, культурно-освітнього общества „Будителі“, зорганізовав много научных семінарів, акцій, які были присвячены А. Духновичови, А. Павловичови, А. Кралицькому, Йосифови Гаганцєви, Емілови Кубекови, але і П. Р. Магочієви і іншым. (Юбілант був обдарований квітками і скромным подарунком і притомны му заспівали *На многая літа*).

Феномен Руський дім у Пряшові

(Закінчіня із 3. стор.)

фарєбных кабатиків, фартушків, обуты до керпців, на голові мали квіткованы хусткы а через плечі перешмарены близкачі ранцлївкы. Тота выздоба на стїнах давала правдивый образ того, як і чім жыє наш русинський народ. Днесь суть стїны порожні. При слабім світлі на ходбі єм з бідов перечітав текст на мраморовій таблі – о історії *Руського дому*. Хотів єм посмотрити велику салу, де сьме організовали нашы акції, но двері были запєрты. За єдныма дверями было чути голос. Отворив єм їх, поздравив: „Добрий день.“ Одповідь была: „Dobry den.“ На мої вопросы мі притомна жена все одповідала по словєнськы. К ній ся придав і за столом сидячий мыж – тыж по словєнськы. Тогды єм сі такой усвідомив, же я в *Руськім домі* вже не міджи своїма, але чуждыма людьми. Поздравив єм і одышов до Кошиць.

По пути на штаціон мі в голові перескаковали думкы, яка велика трагедія настала, же бывша слава *Руського дому* так заникла. Сам собі кладу вопрос, ці іщі даколи воскресне забыта традиція русинського *Руського дому* і ці він ся назад стане центром культури і стріч нашой інтелігенції – світської і духовной, студентів і нашого русинського народу. Тадь в *Руськім домі* колись був центр *Общества А. Духновича*, ту засідав *Руський клуб* – 1923, ту був центр *Союзу руських учітеліє, Союзу руських жен*, ту ся стрічала наша русинська молодеж, ту був і *Культурний союз українських трудящих* і много іншых організацій. Тото व्यштыко ту было аж до року 1965, кідь нам *Руський дім* сконфішковали. По „ніжній“ революції в р. 1989 ся явило, же *Руський дом* ся верне назад нам і буде го справовати зась *Руський клуб* – 1923, но не была то правда. Зачав ся бой о то, хто буде ёго властником. Не визнаю ся в законах і параґрафах о переході властницьких прав на другы особы, но то, што ся стало з *Руським домом*, тому не розумлю. Як є можлие, же група трєх людей: Штефан Секерак, Конштантін Барна і Павол Бірчак вытворять „надацію“, тоту зареґіструють на Міністерстві внутра СР, преведуть на ню маєток *Руського дому* і запишуть

до катастро міста?! Тото є шось підле і ганьблїве про наш русинський народ, бо про нєго був тот дім куплений з ёго властных збірок і дарів меценашів. Днесь тот маєток мать ціну 9, 5 міліона корун. Закладателі того русинського культурного центра ся днесь мусять в гробі обертати, кідь видять як ся зневажує і девальвує їх трапєза.

Зоставать нам лєм вірити, же у суднім процесі выйде правда наверх і дочекаме ся справедливости а до *Руського дому* ся зась верне нормальный культурно-сполочєньскый жыот на хосєн цілого нашого русинського народу і व्यштыкых Пряшівчан.

Было бы добрі, кібы ся просторы *Руського дому* व्यужывали нелем на комерчны акції з цілєм найвєкшого зіску, але абы ся ту могли стрічати люде із розлічных русинських організацій на своїх акціях. Ту бы ся могли робити громады МО РОС, Руського клубу – 1923 і іншых організацій, абы ся не musiли по пряшівських рєшавраціях глядати містности, кідь напр. ся хочеме стрітити і припоманути сі недожыты роковины русинського патріота Алексея Фариніча, або на міжнароднім семінарі поговорити о визначнім русинськїм історикови, культурнім діятелєви і священикови Николаєви Бескидови.

Буде треба зась выздобити просторы *Руського дому* так, жебы дыхав жыотом нашого русинського народу а потім ся ту можуть робити і стрічі, напр. загородкарів, подникателів, рыбарів і громады іншых народностных меншын. Няй ся в *Руськім домі* обновить витаня Нового року подля юліанського калєндаря або і уж спомянуты „вольбы Бабкы і Дїдка рока“. При тых акціях бы могла, напр. грати знама русинська капєла РОЛАНД з Чірча або синьскы ПАЙТАШЕ а на розвесєліня заспівати звїзда русинських народных співанок Марія Маюшкова. Наша русинська молодеж няй собі ту організує, про ню днесь, модерны діскотєкы.

Вы, дорогы читателі русинської прєсы, кідь підєте даколи по корзі коло дому на Главній улїці ч. 62 у Пряшові, увидите на нїм напис: „РУССКИЙ ДОМ – 1925 – RUSKY DOM“. Тота культурна святыня нам Русинам буде все припоминати нашу історію. Инж. Іван ФРІЦЬКИЙ, рисунок Ф. Віца

Карпаторусинський научный центр в США выголошує каждорічну

Премію Александра Духновича за русинську літературу од Штефана Чєпы

Премія в сумі тїсяч амеріцькых доларів і в подобі бронзовой сошки карпатського медвіда буде присуджена за найліпшы творы поезії ці прозы написаны по русинськы, котры были надрукованы за послїдній 5-річний період.

Премія А. Духновича помагать хоснованю русинського языка в літературных творах, котры приносять визначный вклад до русинської красной літературы. Премію фінанцує Штефан Чєпа з Торонта і пріділює ей Карпаторусинський научный центр в США. Книгы красной літературы, надрукованы в роках 2003 – 2007, мають право на премію в році 2008. Авторы або выдавателі мусять предложыти 3 екземпларі каждой книжки з коротков біоґрафієв автора.

1. апріль 2009 року буде послїднім днєм на засланя व्यштыкых матеріалів.

Членами комісії на посуджїня книжок в р. 2009 році суть: Елейн Русинко (США), Марія Павловска (США), Валерій Купка (СР).

Адресы, де треба посылати книжки:

2 екземпларі: Professor Elaine Rusinko, Department of Modern Languages and Linguistics, UMBC, Baltimore, MD 21250, USA (e-mail: rusinko@umbc.edu), 1 екземпларь: Doc. PhDr. Valerij Kupka, CSc., Važecká 12, 080 05 Prešov, Slovensko

Настав час заплатити передплатне на рік 2009

Народны новинкы – поштов 2. класы: Словєнськє – 8,50 €, сусідні штаты 21 € або 29 \$, остатні штаты 26 € або 39 \$, поштов 1. класы: остатні штаты – 30 € або 44 \$.

Русин – поштов 2. класы: Словєнськє – 5 €, сусідні штаты 20 € або 27 \$, остатні штаты 23 € або 32 \$, поштов 1. класы: остатні штаты – 25 € або 34 \$.

Заплатити мож банковым чеком, особно в редакції або на цісло рахунку: 1386912153/0200 у Вшеобєцній уєровій банці в Пряшові. Інформації к передплатному в банці:

Name, Address: Rusyn a Narodny novinky, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, Slovak Republic. IBAN: SK540200000001386912153, SWIFT: SUBASKBX, Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, Slovak Republic, Telex 93 297, 93 347, over VÚB, pobočka Prešov, Masarykova 13, 081 86 Prešov. Details od payment

Ваша редакція Вам व्यштыкым допєреду дякує.

НАРОДНІ НОВИНКИ

Выдавать **Русин і Народны новинкы** за помочі Міністерства культуры СР. Шефредактор: Мгр. Александр ЗОЗУЛЯК, редакторкы: ПгДр. Кветослава КОПОРОВА, ПгДр. Марія МАЛЬЦОВСКА, языкова редакторка: ПгДр. Анна ПЛІШКОВА, ПгД. Адреса: **Їудовє noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR.** Tel.: 051/772 56 29. Передплатне на рік 8,50 €, до сусідніх штатів – 21 € або 29 \$, до заґраніча поштов II. кл. 39 \$ або 26 €, поштов I. кл. 44 \$ або 30 €, заплатити мож і в редакції, банковым переводом або поштовов поужажков на ч. рахунку 1386912153/0200, Všeobecná úverová banka, pobočka Prešov. Реґістрачєне ч. **МК SR 417/91, МІС 49 438.** Опублікованы погляды дописователів не мусять быти згодны з поглядами редакції.

Адреса новинок на інтернеті: **www.rusynacademy.sk**, **http://narodny-novynky.presov.sk**, E-mail: **rusyn@stonline.sk**

Rusín a Ľudové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
PLZ
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2